

چاره‌اندیشی چینی برای تراز منفی گردشگری

بنا به جدیدترین آمارهای وزارت فرهنگ و گردشگری چین، تعداد سفرها و بازدیدهای گردشگران داخلی از جاذبه‌های این کشور در ۶ ماه نخست سال جاری میلادی، به بیش از ۲ میلیارد و ۸۰۰ میلیون مورد رسیده که از این رهگذر ۳۵۹ میلیارد دلار در صنعت گردشگری چین درآمد حاصل شده است؛ ارقامی که نشان از رشدی قابل توجه نسبت به سال‌های گذشته دارد و بنا به گزارش و تحلیل رسانه‌های مختلف از این رشد به‌وجود آمده، بخش قابل توجهی از این امر ناشی از ارتقای کیفیت خدمات مسافرتی ارائه شده توسط بنگاه‌ها و کسب‌وکارهای گردشگری این کشور است؛ به گونه‌ای که کارشناسان بر این باور هستند که سایر کشورها جهت استمرار در جذب گردشگران چینی و حفظ بازاری که از قبل سفر این گردشگران به درون مرزهای خود دارند، باید الگوهای سفرهای داخلی گردشگران چینی را مطالعه کنند و محصولات گردشگری خود را مطابق ذائقه نوظهور آنان به‌روز کنند.

صاحب نظران معتقدند آنچه موجب رونق صنعت گردشگری داخلی در چین شده، پرهیز از برخورد سلبی درخصوص خروج گردشگر از کشور و حمایت مالی و سیاسی از کسب‌وکارهای بخش خصوصی این کشور در حوزه توریسم، با تمرکز بر توسعه گردشگری در روستاهای این کشور بوده است و در سال‌های اخیر و با قرار گرفتن توریسم به‌عنوان یکی از مهم‌ترین حوزه‌های اقتصادی این کشور در آخرین برنامه پنج‌ساله توسعه چین، رشد و شکوفایی در این عرصه بیش از هرزمانی به چشم می‌خورد.

مختصات گردشگری چین

در حال حاضر، چین بزرگ‌ترین مبدا گردشگرفرست و عظیم‌ترین منبع درآمد صنعت گردشگری جهان است. بنا بر تخمین منابع مختلف، بیش از ۱۳۰ میلیون گردشگر از این کشور در سال ۲۰۱۷ به سایر کشورهای جهان سفر کردند که از سفر این تعداد توریست، ۲۵۷/۷ میلیارد دلار عواید اقتصادی در صنعت گردشگری جهان حاصل شده است. از این رو جذب گردشگران چینی که پرتعدادترین گردشگران جهان نیز محسوب می‌شوند، برای هر کشوری که نیم‌نگاهی به توسعه و رشد صنعت گردشگری خود دارد از اهمیت بالایی برخوردار است.

اما از طرف دیگر، آمار سال‌های اخیر نشان می‌دهد این کشور در عرصه گردشگری چندان منفعل نیست و در این حوزه تنها به ارسال گردشگر به سایر کشورها اکتفا نکرده است. هرچند با شیئی ملایم و آهسته، اما آمارهای سالانه «سازمان جهانی گردشگری» نشان می‌دهد چین در حال طی کردن روند رو به رشدی در جذب گردشگران خارجی است. این کشور در سال ۲۰۱۷ بیش از ۶۰ میلیون گردشگر خارجی به خود جذب کرد که بیانگر این است که نسبت به سال پیش از آن به ۵/۲ درصد رشد رسیده است. این رشد آرام و منطقی که به‌باور کارشناسان بر اثر بهبود و توسعه زیرساخت‌های اقامتی، عمرانی، حمل و نقل و سایر زیرساخت‌های مرتبط با گردشگری در این کشور حاصل شده، چین را هم‌اکنون به چهارمین مقصد پرتعداد سفر در جهان، پس از فرانسه، اسپانیا و ایالات متحده آمریکا تبدیل کرده است. این ارقام درخصوص ابعاد گردش مالی حاصله در صنعت گردشگری این کشور به‌عنوان عضوی از جامعه جهانی حاصل شده است اما مشاهدات آماری نشان می‌دهد در درون مرزهای این کشور و از جانب گردشگران داخلی، استقبال پرشوری از گردشگری و سفر در چین در حال شکل گرفتن است. در سال ۲۰۱۷ گردشگران این کشور با سفرهایی که به گوشه و کنار چین

انجام دادند، موجب خلق درآمدی معادل ۷۲۰ میلیارد دلار شدند که این رقم در مقایسه با درآمد حاصل از گردشگری داخلی این کشور در سال ۲۰۱۶ نزدیک به ۱۶ درصد رشد را ثبت کرده است.

بنا به گزارش رسانه آمریکایی «اسکیفت» اخیراً و در سفرهای داخلی این کشور مقاصد روستایی از جذابیت ویژه‌ای برخوردار شده‌اند و استقبال از این دسته از مقاصد سفر میان گردشگران چینی رو به افزایش است. هرچند همچون دیگر صنایع، بخش اعظم هزینه گردشگران چینی در شهرهای بزرگ این کشور همچون شانگهای و پکن و گوانگژو صورت می‌گیرد، اما با این حال رشد گردشگری روستایی نشان از تغییرات مهمی دارد که در تغییر نگرش مردم این کشور نسبت به نوع گذراندن تعطیلات و سفرهایشان صورت گرفته است. استقبال از مقاصد روستایی به گونه‌ای بوده که سازمان مدیریت گردشگری این کشور تخمین می‌زند از درآمد ۷۲۰ میلیارد دلاری گردشگری داخلی این کشور در سال ۲۰۱۷، میزان ۲۰۰ میلیارد دلار از آن نصیب مقاصد گردشگری روستایی شده است.

الگوی توسعه سفر داخلی

اما بنا بر جدیدترین آمارهای منتشر شده از طرف وزارت فرهنگ و گردشگری چین، تعداد ۷۱/۳ میلیون سفر خروجی توسط گردشگران چینی در ۶ ماه نخست سال ۲۰۱۸ به ثبت رسیده است که نسبت به مدت مشابه در سال ۲۰۱۷ نشان از ۱۵ درصد رشد دارد. همچنین در این بازه زمانی، حدود ۲۳ میلیون و ۸۰۰ هزار گردشگر خارجی از دیگر کشورهای جهان وارد این کشور شده‌اند که بیش از ۷۶ درصد از این تعداد از کشورهای آسیایی و خصوصاً همسایه‌های چین بوده‌اند.

اما درخصوص گردشگری داخلی و در نیمه نخست سال ۲۰۱۸، بیش از ۲ میلیارد و ۸۰۰ میلیون بازدید از جاذبه‌های داخلی این کشور توسط گردشگران چینی صورت گرفته که این رقم در مقایسه با مدت مشابه در سال ۲۰۱۷، از رشدی ۴/۱۱ درصدی حکایت می‌کند. این گزارش آماری همچنین حاکی از آن است که سهم مقاصد روستایی چین از این تعداد بازدید صورت گرفته، ۸۰۰ میلیون بوده که نسبت به مدت مشابه در سال ۲۰۱۷ بیش از ۶ درصد رشد داشته است. به این ترتیب و با ثبت این حجم از سفر و بازدید داخلی در این کشور در نیمه نخست سال ۲۰۱۸، حدود ۳۵۹ میلیارد دلار درآمد از گردشگری داخلی حاصل شده که ۵/۱۲ درصد بیشتر از رقم مربوط به سال ۲۰۱۷ است.

به باور کارشناسان، بیش از هر چیز آنچه طی سال‌های اخیر موجب چنین استقبالی از جانب گردشگران چینی برای سفرهای داخلی درون این کشور شده است حمایتی است که مدیریت گردشگری این کشور در راستای توسعه موفق کسب‌وکارهای مرتبط با گردشگری انجام داده و به‌موجب آن و طی سال‌های اخیر، کیفیت سفرهای داخلی و خصوصاً سفر به مناطق روستایی به میزان قابل توجهی افزایش پیدا کرده است. دولت چین همچنین با ارائه تسهیلات و توسعه زیرساخت‌های سفر شرایطی در صنعت گردشگری این کشور پدید آورده که اشتغال‌زایی در آن به‌میزان فزاینده‌ای رو به افزایش است و بنا به آخرین آمار موجود، ۷۹ میلیون نفر از نیروی کار این کشور در حرفه‌های مرتبط با توریسم مشغول به کار هستند که این رقم ۲/۱۰ درصد از شاغلان کل این کشور را تشکیل می‌دهد. همچنین و طی سال‌های اخیر حوزه گردشگری و فعالان آن از حمایت‌های سیاسی گسترده‌تری نیز برخوردار شده‌اند و توجه به این صنعت در سیزدهمین برنامه پنج‌ساله توسعه چین که مربوط به بازه سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۰ است، بیش از همیشه به‌چشم می‌خورد. به‌مورد مندرجات این برنامه، این کشور باید تا پایان سال ۲۰۲۰ به‌میزان چشمگیری مقاصد داخلی سفر خود همچون چشمه‌های آبگرم،

پیست‌های اسکی، سواحل و جزایر را که عموماً به مقاصد روستایی مربوط هستند به شکوفایی برساند و از این رهگذر روند توزیع عادلانه‌تر ثروت در سطح کشور را بهبود ببخشد.

مقامات چین در نظر دارند تا پایان سال ۲۰۲۰ فقر را در روستاهای این کشور ریشه‌کن کنند و برای رسیدن به این منظور، ابزار گردشگری را برگزیده‌اند. هرچند عموم کسب‌وکارهای این حوزه از طریق بخش خصوصی اداره می‌شود و در این صنعت دولت بیشتر نقش مدیریتی و نظارتی را دارد، اما به‌لحاظ مالی و سرمایه‌گذاری نیز حمایت‌هایی را ترتیب می‌دهد. یکی از این موارد بودجه‌ای بوده که دولت به‌منظور توسعه گردشگری در روستاهای این کشور در سال ۲۰۱۷ اختصاص داده و بنا به مستندات موجود دولت چین در این سال و به این منظور ۸۱/۴ میلیارد دلار هزینه کرده است.

با بیش از ۷۰ میلیون نفر اختلاف میان تعداد گردشگران خروجی چین و تعداد گردشگران ورودی، این کشور صاحب نامتوازن‌ترین تراز گردشگری جهان است. با وجود این، استراتژی مدیریت گردشگری چین در سال‌های اخیر پرهیز از برخورد سلبی با خروج گردشگر از این کشور بوده و عموم سیاست‌گذاری‌ها در این صنعت، در راستای حمایت از گردشگری داخلی بوده است؛ امری که امروز با تحقق توسعه در آن، موجب شده که در مجموع گردشگری در چین موجب درآمدزایی شده باشد تا هزینه‌آفرینی. با فرض آنکه گردشگران چینی در نیمه نخست ۲۰۱۸ با الگویی مشابه با سال ۲۰۱۷ در سفرهای خارجی خود خرج کرده باشند، در این بازه زمانی ۶ ماهه و طی سفرهای خروجی، حدود ۱۳۵ میلیارد دلار سرمایه از این کشور خارج شده و این درحالی است که صنعت گردشگری داخلی این کشور در همین بازه زمانی معادل ۳۵۹ میلیارد دلار درآمد داشته و این رقم بدون محاسبه درآمدهای ناشی از سفر ۲۳/۸ میلیون گردشگر ورودی به این کشور در نیمه نخست سال ۲۰۱۸

است. این استراتژی که با محور حمایت از توسعه گردشگری داخلی و در جهت جبران تراز نامتوازن گردشگری،
اثر مطلوبی برجای می‌گذارد، می‌تواند مورد توجه مقامات دولتی ایران نیز قرار بگیرد.

نوید شکراللهی